

ΚΑΥΣΗ ΝΕΚΡΩΝ

Μόλις ό άνθρωπος πεθάνει, τὸ σῶμα του γίνεται λείψανο. Τότε αὐξάνει καὶ ό σεβασμὸς μᾶς σ'αὐτό. Τὸ λείψανο ἀποτελεῖ τὴν ἀνάμνηση μίας ἱεουργίας πὸν μέσα του ἐπιτελεῖτο - τῆς σωτηρίας τῆς ψυχῆς- καὶ τὴν ὑπόμνηση μίας ἄλλης πὸν τώρα "ἀγνώστως" συνεχίζεται ἔξω ἀπὸ αὐτό- τῆς δόξης τῆς ψυχῆς. Τὸ σῶμα δὲν περιμένει τὴν καταστροφή του, ἀλλὰ τὴν "ἐτέρα μορφή του"(Μάρκ. ἰστ' 12), τὴν ἀναμόρφωσή του "εἰς τὸ ἀρχαῖον κάλλος". Αὐτὴ εἶναι ἡ αἰτία πὸν ἡ Ἐκκλησία προσεγγίζει τὸ σῶμα μὲ ἰδιαίτερο σεβασμὸ καὶ αἰσθήματα ἱερά. Δὲν καίμε τοὺς ναοὺς, πολλῶ δὲ μᾶλλον τοὺς ἔμψυχους ναοὺς.

Αὐτὸ βέβαια δὲν σημαίνει ὅτι τὸ σῶμα εἶναι κάτι πὸν δὲν ἐγγίζεται καὶ στὸ ὅποιο ἀρνούμεθα κάθε παρέμβαση. Τὸ σῶμα εἶναι τὸ ὑποκείμενο στὴ φθορά. Κάθε βίαιη κίνηση πὸν συνηγορεῖ στὴ συρρίκνωσή του, προσβάλλει καὶ τὴν ψυχὴ. Γιὰ τὸν λόγο αὐτό, στὸ σῶμα παρεμβαίνουμε μόνο θεραπευτικά, ἀναστέλλοντας τὴν ἐξέλιξη τῆς φθορᾶς, ὅταν καὶ ὅσο μπορούμε. Ἡ διαδικασία τῆς πρέπει νὰ εἶναι ἐντελῶς φυσικὴ καὶ ποτὲ ἐξαναγκασμένη. Τὴν ἀναλαμβάνει μόνον ὁ Θεὸς μέσα ἀπὸ τὶς συνθήκες πὸν ὁ ἴδιος προνοεῖ ἢ ἡ φύση μέσα ἀπὸ τὴν εὐθύνη πὸν τῆς ἔχει ἀνατεθεῖ. Αὐτὸς εἶναι ἕνας ἄλλος λόγος πὸν ἡ Ἐκκλησία μᾶς ἀρνεῖται τὴν καύση τῶν νεκρῶν. Αφήνει στὴ φύση νὰ ἀναλάβει τὴν εὐθύνη τῆς φθορᾶς τοῦ σώματος. Δὲν τὸ καίει, ἀλλὰ τὸ ἀφήνει νὰ σβήσει. Αὐτὸ σημαίνει ὅτι ἀπὸ τὴ στιγμὴ πὸν ἡ φύση ἐπιτρέπει νὰ μείνει κάποιο ὑπόλειμμα, αὐτὸ ἔχει τὸν λόγο του. Ὅταν καὶ ἡ φύση ἀρνεῖται τὴν ὀλοσχερῆ διάλυσή του ἀνθρωπίνου σώματος, τότε ἡ νομοθετημένη καύση του δὲν εἶναι πράξη ἐπιλήψιμης βίας;

Οἱ νεκροὶ δὲν εἶναι "πεθαμένοι" ἀλλὰ κεκοιμημένοι. Τοποθετοῦνται μὲ σεβασμὸ στὸν τάφο, στραμμένοι πρὸς ἀνατολᾶς μὲ τὴν προσδοκία τῆς ἀναστάσεώς τους. Ἡ Ἐκκλησία συνειδητὰ ἀρνεῖται τὸν ὄρο "νεκροταφεῖα" καὶ ἐπιμένει στὸν ὄρο "κοιμητήρια". Καὶ τὸ κάνει αὐτὸ ὄχι γιὰ λόγους ψυχολογικοὺς, ἀλλὰ γιὰ λόγους καθαρὰ πνευματικούς: νεκρὸς δὲν σημαίνει τελειωμένος (πὸν ἔχει τελειώσει) ἀλλὰ τετελειωμένος (πὸν ἔχει τελειωθεί). Τὰ ὅσα τῶν νεκρῶν ἀποτελοῦν ἀνάμνηση τῆς παρελθούσης ζωῆς τους, ἐνθύμηση τῆς παρούσης καταστάσεώς τους, ἀλλὰ καὶ ὑπόμνηση τῆς μελλούσης προοπτικῆς μας. Αὐτὰ μὲ κανένα νόμο δὲν καίγονται.

Ἡ Ἐκκλησία δὲν τιμᾶ τὸ σῶμα καὶ χωριστὰ τὴν ψυχὴν, ἀλλὰ τὸν σύνδεσμο τῶν δύο, τὸν ἄνθρωπο ὡς ὅλον. Στὸν κίνδυνο νὰ ξεχαστεῖ ὁ ἄνθρωπος, ἐπειδὴ δὲν φαίνεται ἡ ψυχὴ του, διατηροῦμε τὸ σῶμα, ποῦ δὲν μᾶς τὴν θυμίζει μόνο ὅταν λειτουργεῖ ἀλλὰ καὶ ὅταν ἀπλὰ ὑπάρχει. Ἡ ὀριστικὴ καταστροφὴ τοῦ σώματος, ἡ καύση του, δὲν εἶναι καύση νεκροῦ ἀνθρώπου - κάτι ποῦ καίγεται - ἀλλὰ προσπάθεια καύσης τῆς ζωντανῆς ψυχῆς του, κάτι ποῦ δὲν καταστρέφεται.

Ἡ ψυχὴ ζεῖ. Αὐτὸ φαίνεται ἀπὸ τὸ ὅτι τὰ λείψανα ἔχουν ζωὴ ὄχι βιολογικὴ βέβαια ἀλλὰ κάποιας μορφῆς πνευματικῆ. Εἶναι πολύτιμη ἐμπειρία τῆς Ἐκκλησίας, διαρκῶς ἐπαληθεύομενη, ὅτι πλεῖστα ὅσα ἐξ αὐτῶν ἐμφανίζονται ἰδιάζουσα χάρι. Εἶναι γνωστὸ ὅτι συχνὰ τὰ λείψανα τῶν ἀγιορειτῶν μοναχῶν ἀλλὰ καὶ τῶν ἄλλων ἐξαγιασμένων ἀνθρώπων, διατηροῦν μία ἐντυπωσιακὴ εὐκαμψία γιὰ ὥρες μετὰ θάνατον. Δὲν κοκαλώνουν!

Ἀλλὰ καὶ ἡ ἀποδεδειγμένη εὐωδία, τὸ κέρινο χρῶμα τους, ἡ θαυματουργικὴ χάρι τους ἢ ἡ φυσικὴ ἀφθαρσία ὁλόσωμων ἀγίων, στοιχεῖα ἀσυνήθη καὶ φυσικῶς ἀνεξήγητα, εἶναι ἀναμενόμενα φαινόμενα τῆς πνευματικῆς πραγματικότητος. Αὐτὰ τὰ λείψανα, γιὰ τὴν ὀρθόδοξη ἐκκλησιαστικὴ παράδοση καὶ συνείδηση, ἀποτελοῦν περιουσία πολυτιμότερη καὶ ἀπὸ τὴν διδασκαλίαν τῆς θησαυροῦς ἀναγκαιότερους καὶ ἀπὸ τὰ σκεῦη της. Στὰ λείψανα τῶν μαρτύρων της ἐδράζονται οἱ ἅγιες τράπεζές της. Ἄν αὐτὰ κάψει θὰ ἔχει ἤδη θυσιάσει τὰ ἱερά θυσιαστήριά της θὰ ἔχει καταστρέψει τὰ ζωτικὰ σπλάχνα της.

Ἄν μᾶς ρωτοῦσαν πῶς θὰ προτιμοῦσαμε νὰ φύγει ἀπ'αὐτὸν τὸν κόσμον κάποιος δικός μας: ἀπὸ ἐγκεφαλικὴ ἀποπληξία, ἀπὸ καρδιακὴ ἀνακοπή, μὲ παραμορφωτικὰ ἐγκαύματα, ἢ νὰ ἀποτεφρωθεῖ ἀπὸ ἀνάφλεξη καὶ πυρκαγιά, ἔχω τὴν ἐντύπωση πῶς ὁ τραγικότερος τρόπος θὰ ὁμολογοῦσαμε πῶς εἶναι ὁ τελευταῖος.

Εἶναι φυσικὸ στὸν ἄνθρωπο, ὅταν ἀποχαιρετᾶ τὸν ἄνθρωπό του, νὰ θέλει νὰ ἀντικρῦσει γιὰ τελευταία φορὰ τὴν οἰκείαν σ'αὐτὸν ὄψη καὶ ὄχι τὸ ἀποτρόπαιον κατάντημά του σὲ ἀπάνθρωπη, ἀνοίκεια καὶ ἀπρόσωπη στάχτη. Ἡ λεπτὴ ἀγάπη τῶν στιγμῶν ἐκείνων ἐκφράζεται ὡς ἀνάγκη νὰ ἀγκαλιάσει κανεὶς, νὰ φιλήσει, νὰ χορτάσει τὸ βλέμμα του, νὰ ἐκδηλωθεῖ τρυφερὰ πάνω στὸ ἄψυχο σῶμα. Ἄν μᾶς πληγώνει ἡ βία τῆς φύσεως, πῶς ἐμεῖς ἐπιλέγουμε τὴν βίαν τοῦ αὐτεξουσίου μας;

Ἔτσι ποῦ βαδίζει ἡ κοινωνία μας δὲν θὰ ἔχει μόνον ἔλλειψη χώρου, ἀλλὰ καὶ ἀνθρώπους δὲν θὰ βρίσκει γιὰ νὰ θάψουν, ἴσως καὶ νὰ κάψουν, τοὺς

νεκρούς της. Στο απέραντο γηροκομείο του "πολιτισμένου" κόσμου μας, όπου οί νέοι τείνουν να γίνουν πολύ λιγότεροι από τους ηλικιωμένους και οί γεννήσεις πολύ πιό σπάνιες από τους θανάτους, θα υπάρχουν νεκροί και όχι νεκροθάφτες. Αντι να ενδιαφέρεται ή κοινωνία μας για την αρχή τής ζωής, π.χ. τὸ δημογραφικὸ πρόβλημα, υπεραπασχολείται με τὸ τέλος, τὴν καύση. Ἡ ἴδια νοοτροπία πὸ ἀποφεύγει, τὴ γέννηση, δηλαδή τὴ ζωή, αὐτὴ πὸ ἀπορρίπτει καὶ τοὺς γέροντες, αὐτὴ πὸ προτείνει τὴν εὐθανασία, αὐτὴ πὸ ἡ ἴδια δὲν ἀντέχει καὶ τοὺς νεκρούς ἀρνεῖται τὴ δημιουργία καὶ ἐπιλέγει τὴν καύση. Αὐτὴ ὑπογράφει τὸ ὀριστικὸ τέλος τοῦ τέλους τὸ τέλος τοῦ σκοποῦ τὸ τέλος τοῦ ἀνθρώπου.

Ἡ κοινωνία με τὴν καύση τῶν νεκρῶν προσυπογράφει τὸ δικὸ της τέλος. τὸν μηδενισμό της. Μία κοινωνία πὸ δὲν ἀντέχει τὸν ἄνθρωπο οὔτε στὴν ἀσθένειά του, οὔτε στὴν ἀδυναμία του, οὔτε στὸν θάνατό του, μία κοινωνία πὸ καίει τοὺς νεκρούς της, μία κοινωνία πὸ καταστρέφει καὶ τὴν ἀνάμνηση τής ζωής καὶ τὴν ἐνθύμηση τῶν μελῶν τής -αὐτὸ εἶναι τὰ λείψανα- μία κοινωνία πὸ κάνει τὴν ἀρχὴ τοῦ ἀνθρώπου τεχνητὴ καὶ μηχανικὴ καὶ τὸ τέλος τοῦ ὀριστικὸ καὶ ἀμετάκλητο, μία κοινωνία πὸ ἀρνεῖται τὴν πνοὴ τοῦ αἰώνιου καὶ ἐγκλωβίζεται στὴν ἀσφυξία τοῦ ἐφήμερου, τί σχέση μπορεῖ νὰ ἔχει αὐτὴ ἡ κοινωνία με τὴ ζωή;

Κατόπιν τούτων, ἡ Ἐκκλησία ἀδυνατεῖ καὶ ἀρνεῖται νὰ δεχθεῖ μία ἀπλὰ χρηστικὴ καὶ καθόλου πειστικὴ λύση ἐλάσσοнос πρακτικῆς βαρῦτητος καὶ νὰ θυσιάσει τὸ βίωμα τοῦ σεβασμοῦ της στὴ θεϊκότητα τοῦ προσώπου τοῦ κάθε ἀνθρώπου, πολλῶ μᾶλλον τοῦ ἀνθρώπου πὸ αὐτὴ βάφτισε στὴ κολυμβήθρα τής τιμώντας ταυτόχρονα καὶ τὴν ψυχὴ καὶ τὸ σῶμα του. Εἶναι ἀδύνατον ὅποιος πιστεύει στὴν Ἐκκλησία καὶ ἀποδέχεται τὴν πρόταση ζωής της, ὅποιος ζεῖ τὴν πραγματικότητα τής ψυχῆς, ὅποιος σέβεται τὸν ἄνθρωπο νὰ μὴν τιμᾶ καὶ τὸ σῶμα. Τὸ σῶμα χρῆζει μεγαλύτερης τιμῆς καὶ σεβασμοῦ ἀπὸ τὴν κοινωνία μετὰ θάνατον ἀπ' ὅση περιποίηση καὶ προστασία δέχθηκε ἀπὸ τὸν ἴδιο τὸν ἄνθρωπο κατὰ τὴ διάρκεια τής ζωής του.

**Ο ΜΕΣΟΓΑΙΑΣ & ΛΑΥΡΕΩΤΙΚΗΣ
ΝΙΚΟΛΑΟΣ**